

Вашула О. – ст. 4 курсу, ОПвн-41

Науковий керівник – викладач Гриник О.І.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки THEU

Країни з розвинутою ринковою економікою мають довгий шлях розвитку аудиторської діяльності. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності та законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю. Сучасні умови інтеграції в європейське співтовариство диктують Україні вимоги до активного розвитку аудиторської діяльності. Вітчизняний аудит повинен стати гарантом виходу української економіки на новий рівень, який відповідає міжнародним стандартам [3]. У той же час існує низка проблем, які потребують першочергового розв'язання.

Значний внесок у наукове та практичне дослідження проблем аудиторської діяльності зробили українські вчені та практики, зокрема: М. Т. Білуха, О. С. Бородкін, Ф. Ф. Бутинець, Б. І. Валуєв, В. В. Головач, З. В. Гуцайлюк, Н. І. Дорош, С. Я. Зубілевич, Л. М. Крамаровський, А. М. Кузьмінський, М. В. Кужельний, Л. П. Кулаковська, О. Ю. Редько. Заслужує на увагу досвід аудиторської діяльності у розвинених країнах Європи та США, викладений у працях Р. Адамса, Е. А. Аренса, М. Беніса, М. Готліба, Р. Доджа, Д. Карлмайкла, Дж. Л. Лоббека, Р. Монтгомері, Дж. К. Робертсона.

Офіційне визнання обов'язкового аудиту відбулося 1993 року, через два роки після проголошення незалежності України, у зв'язку з прийняттям Закону України «Про аудиторську діяльність». 18 квітня 2003 року Аудиторською палатою України було прийнято в якості національних Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики [3]. За цей час з маловідомого терміну аудит перетворився на невід'ємний елемент економічних відносин.

Однією з причин гальмування розвитку аудиту в Україні є те, що вона впродовж багатьох століть була поневолена іншими державами. Ситуація, що склалася в Україні, потребує вирішення ряду проблем, які мають місце у професійній діяльності аудиторів, аудиторських фірм і роблять неможливим успішний розвиток аудиту.

Надзвичайно важливим завданням в аудиторській практиці є підвищення якості аудиту та аудиторських послуг. Очевидно, що якість аудиторських послуг прямо залежить від підготовки кадрів і підвищення їх кваліфікації. Наявна чисельність сертифікованих аудиторів не відповідає потенційним потребам ринку аудиторських послуг, і, як наслідок, його завойовують нерезиденти, витісняючи цим самим українських аудиторів (фірм) [3].

Критерієм якості при проведенні аудиту вважається, насамперед, виконання аудиторами вимог

національних нормативів аудиту. Однак суворе дотримання нормативів пов'язане із збільшенням трудозатрат аудиторів, збором додаткової інформації, документуванням процесу перевірки, розрахунками. Але такі затрати рідко відшкодовуються замовником [2].

Для вирішення такого роду проблем аудиторські фірми намагаються враховувати рівень професійної компетентності своїх співробітників у вигляді кваліфікаційних вимог, що висувуються до посад, передбачених структурою їх управління.

Єдиної системи розрахунку вартості послуг аудиторської фірми в Україні не існує, тому аудитори часто використовують, власну систему формування ціни. Найчастіше така система заснована на визначенні кількості відпрацьованих людино-годин або обсягу виконаних робіт. Основною проблемою при проведенні оцінки послуг аудитора є можливість завищення або заниження їх вартості, а це певною мірою насторожує замовника, особливо, при його першому зверненні до аудиторської фірми. Також одним із проблемних питань на сьогодні є спроби з боку законодавців скасувати або значно звузити аудиторську діяльність, обов'язковість аудиту, усунути від аудиту приватних підприємців та малі приватні фірми тощо.

Ще однією проблемою є перманентні спроби гармонізувати український аудит щодо його міжнародної теорії та практики, передусім, спираючись на досвід США.

Для вирішення зазначених проблем і вдосконалення аудиту в Україні потрібно, в першу чергу стимулювати інформаційні системи ревізійних одиниць до якісного виконання роботи. Приймаються певні методи матеріального і морального впливу і до аудиторів. Питання застосування санкцій до незалежних аудиторів за неякісний аудит, до керівників господарських одиниць за відмову від аудиту, а також питання меж незалежності та зобов'язань аудитора повинні вирішуватись на законодавчому рівні [1].

Отже, першочергового роз'яснення потребує удосконалення законодавчого регулювання аудиту в Україні; подальша розробка і впровадження національних нормативів аудиту; поліпшення методики та організації аудиторських перевірок, їх якості. Аудитор стає все більш помітною особою в очах учасників акціонерних відносин, який формулює професійну думку про достовірність і відповідність законодавству тих документів, що прямо або опосередковано характеризують ефективність і прозорість господарської діяльності у корпоративному секторі економіки.

Література

1. Редько О. Вітчизняний аудит, вибір вектора розвитку. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2015. – №7. – С.17– 29.
2. Усач Б.Ф. Проблеми розвитку аудиту в Україні / Б.Ф. Усач // Регіональна економіка. – 2014. – №4. – С.217– 222.
3. Паламарчук О.І. Становлення ринку аудиторських послуг України в умовах інтеграції до міжнародних стандартів / Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». Збірник наукових праць. Луцький національний технічний університет. Випуск 10 (37). – Ч. 1. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2013. – С.408-413.

УДК: 657.446

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Гаврилюк В. – ст. 5 курсу, гр. ОПДзвнм-11
 Науковий керівник – к.е.н., доцент Гордополова Н.В.
 Вінницький навчально-науковий інститут *ТНЕУ*

Податок на прибуток підприємств є одним із видів прямого оподаткування – прибуткового.

Вітчизняні реалії цього податку мають свої особливості і свою історію. Аналіз історичних передумов оподаткування прибутку дає можливість виділити шість етапів становлення та розвитку податку на прибуток підприємств в Україні.

Розглянемо детально етапи розвитку податку на прибуток в Україні, див. табл. 1.

На сучасному етапі відбувається розвиток системи оподаткування прибутку підприємств та подальша його адаптація до світових тенденцій та

умов ведення вітчизняного господарства. Однією визначальною рисою, що прослідковується у ході еволюції податку на прибуток є інтеграція та наближення підсистем обліку у єдину інтегровану систему, що дозволить забезпечення ефективного процесу виявлення, вимірювання, накопичення, аналізу, підготовки, інтерпретації та подання інформації для зовнішніх користувачів, таких як акціонери, кредитори, регулюючі і податкові органи, а також використовуватись керівництвом для планування, оцінки і управління в організації та оптимального витрачання ресурсів [1].

Таблиця 1

Характеристика етапів становлення прибуткового оподаткування в Україні

№	Роки	Характеристика етапів	Ставка податку
1.	2.	3.	4.
1	1991-1992 рр.	Період становлення оподаткування прибутку підприємств в рамках податкової системи, яка переживала початковий етап свого розвитку з прийняттям Закону України "Про систему оподаткування" від 25.06.1991 р. №1251-ХП. В законі закладені основні принципи побудови системи оподаткування, які значною мірою визначали податкову політику держави в умовах перманентного зростання безробіття, гіперінфляції, недосконалості державної структури управління, відсутності власної нормативно-правової бази з питань оподаткування. Все це спричинило недієздатність як принципів системи оподаткування взагалі, так і принципів оподаткування прибутку зокрема.	1991 рік – 35% 1992 рік – 18%
2	1992-1997 рр.	Період вимагав нового механізму справляння податку та контролю за його сплатою. Це було	1992-93рр – 18% 1994р – 22%